

EVROPSKO
RAČUNSKO
SODIŠČE

SL

Govor

1. december 2020

Govor Klause-Heinerja Lehneja, predsednika Evropskega računskega sodišča

Predstavitev letnega poročila Evropskega računskega sodišča za leto 2019

Svet Evropske unije (ekonomske in finančne zadeve)

1. december 2020

Velja govorjena beseda.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

Spoštovani gospod predsednik,
cenjene ministrice in ministri,
gospe in gospodje,

v veselje me je, da sem danes tu med vami skupaj s članom Sodišča Tonyjem Murphyjem, ki je pristojen za letno poročilo.

Menim, da še nihče od nas ni doživel leta s tolikšnimi **izzivi**, kot smo jim priča letos. Toda v Evropski uniji je vedno tako, da **krize** vodijo do **korakov naprej** in inovacij, ki so se nam le nekaj mesecev prej zdeli nemogoči.

Zato moramo zdaj, ko vam predstavljam letno poročilo Sodišča za prejšnje leto, misliti tudi na pomembne odločitve in sporazume v zvezi z novim dolgoročnim proračunom EU, vključno s skladom za okrevanje *Next Generation EU*, s katerimi se bosta oblikovala poraba in finančno poslovanje EU **v naslednjih sedmih letih**.

Kot neodvisni zunanji revizorji Evropske unije smo storili vse, kar je bilo v naši moči, da smo lahko tudi po izbruhu pandemije COVID-19 **zagotavljali uspešne javne revizije** v EU.

Kaj smo ugotovili?

Za odhodke ocenjujemo, da se **skupna stopnja napake ni bistveno spremenila**, saj je leta 2018 znašala 2,6 %, leta 2019 pa **2,7 %**, kar je **dobro**. Ta splošni podatek pa seveda zakriva precejšnje razlike med področji.

Na področju **konkurenčnosti** smo ocenili povečano stopnjo napake (v višini **4 %**), ki se nanaša predvsem na povračilo neupravičenih stroškov. Nadaljnja poenostavitev kompleksnih pravil za stroške dela je nedvomno del rešitve tega položaja, kar trdimo že več let. Pregledali smo tudi revizije, ki so jih opravili tako Komisija kot tudi zunanji revizorji v njenem imenu, ter ugotovili, da so le delno zanesljive in da obstaja še veliko možnosti za napredek.

Na področju **naravnih virov** smo ugotovili izboljšanja, zaradi katerih se je ocenjena stopnja napake znižala in znaša **1,9 %**. To velja zlasti za **neposredna plačila**, ki se večinoma nanašajo na prijavljene kmetijske površine. Pri teh plačilih, ki pomenijo večino odhodkov v tem razdelku (70 %), je stopnja napake še vedno

precej pod pragom pomembnosti. Vendar pa je pri **razvoju podeželja, tržnih ukrepih, ribištvu in okoljskih ukrepih**, ki pomenijo preostalih 30 % porabe v tem razdelku, **stopnja napake** še vedno **pomembna**. Tudi pregled revizij nekaterih nacionalnih organov, ki ga je izvedlo Sodišče, je pokazal, da so še vedno potrebne številne izboljšave.

Na področju **uprave** tako kot v prejšnjih dveh letih **nismo ugotovili pomembnih napak**.

Na področju **kohezije** ob upoštevanju popravkov, ki so jih izvedli organi držav članic, ocenjujemo, da stopnja napake znaša **4,4 %**, kar je manj kot v prejšnjem letu, toda še vedno nad pragom pomembnosti. Pregledali smo delo **18 nacionalnih revizijskih organov**, ki imajo na tem področju zelo pomembno vlogo v okviru zagotovitve in kontrol, ter **ponovno odkrili napake, ki jih ti organi niso odkrili**. Če bodo nacionalni organi in Komisija v prihodnjih letih uspeli doseči izboljšave na tem področju, se bomo lahko bolj opirali na delo revizijskih organov držav članic in njihove rezultate, kar bi bil odločilen korak k izboljšanju sistema kontrol na tem pomembnem področju. Vendar tako daleč še nismo. Vem, da želi Komisija ta cilj doseči, vendar so za njegovo uresničitev potrebna tudi velika prizadevanja držav članic.

Zakaj toliko poudarjam področje kohezije?

Odgovor je preprost: Sodišče že več let razlikuje med porabo, ki jo obravnavamo kot porabo z **visokim tveganjem**, med drugim tudi na področju kohezije, in tisto, ki jo obravnavamo kot porabo z nizkim tveganjem. Poraba z visokim tveganjem vsebuje pomembne napake, katerih ocenjena stopnja znaša **4,9 %** (v letu 2018 je znašala 4,5 %).

Kaj se je torej zgodilo leta 2019? Na zadevnih področjih kljub nekaj rahlim izboljšanjem ali poslabšanjem **ni bilo korenitih sprememb**. Slabosti v **naknadnih pregledih** niso bile odpravljene.

Toda **povečal** se je **delež odhodkov z visokim tveganjem**, zlasti na področju kohezije (in sicer na **53 %**). To samo po sebi ni problematično – zaželeno in pričakovano je bilo namreč, da se bo poraba za kohezijo povečala. Vendar pa to pomeni, da **pomembno stopnjo napake zdaj vsebuje večina revidirane populacije Sodišča**. Zato je Sodišče tokrat za odhodke kot celoto izreklo **negativno** mnenje.

To je posledica **stalnih strukturnih problemov** na nekaterih področjih, ki jih je treba odpraviti. Potrebna so **jasna in enostavna pravila** za vse finance EU, pa tudi **uspešna preverjanja** tega, kako so bila sredstva porabljena in ali so bili doseženi načrtovani rezultati.

Toda pomembnejši od splošnega zaključka Sodišča ali naslova so dejansko stanje in zaključki Sodišča za posamezna področja porabe, ki so **zelo raznolika**. Zato pozivam Svet, da jih natančno preuči.

„Letos smo prvič objavili tudi poročilo o splošni smotrnosti izvrševanja proračuna EU. To inovativno poročilo je del letnega poročanja Sodišča in zato prispeva k postopku razrešnice. Iz njega je razvidno, da se poročanje EU o smotrnosti sicer še naprej izboljšuje in je vse bolj uravnoteženo, vendar izzivi ostajajo. Kakovost ocen smotrnosti, ki jih izvaja Komisija, je mešana, poleg tega pa so razlike tudi pri dejanski smotrnosti programov porabe EU. Poleg tega mora EU še izboljšati zanesljivost informacij o smotrnosti.“

Gospod predsednik, gospe in gospodje,

na vas se obračam v okviru oblikovanja **naslednjega večletnega finančnega okvira**. Pričakuje se, da se bo poraba EU v prihodnjih letih skoraj podvojila. **Zato moramo uporabiti izkušnje iz preteklosti** in vzpostaviti najboljši možni sistem. Unija mora imeti možnost v novem sedemletnem obdobju pregledati, kaj je v prejšnjem obdobju delovalo dobro in kaj je bilo manj dobro.

Zato moramo **zaščititi finančne interese Unije** pred nepravilnostmi in goljufijami. V letu 2019 je Sodišče uradu OLAF posredovalo devet primerov domnevnih goljufij, ki smo jih odkrili med revidiranjem. Upam, da bomo lahko podobno tesno sodelovanje vzpostavili tudi z Evropskim javnim tožilstvom.

Naslednji dolgoročni proračun EU, vključno z načrtom okrevanja za Evropo, s svojo povsem novo razsežnostjo **prinaša velike izzive tudi za Sodišče**. To bo potrebovalo **več virov**, da bo lahko preverjalo, ali se ta sredstva uporabljajo trajnostno.

Izkušnje iz preteklosti moramo uporabiti tudi za to, da omogočimo **čim prejšnji** začetek novega finančnega obdobja. Vendar moramo upoštevati, da je bilo do konca leta 2019, ki je predzadnje leto sedanjega sedemletnega proračunskega obdobja, izplačanih le 40 % dogovorjenih sredstev EU za sedemletno obdobje, pri čemer so jih nekatere države članice porabile manj kot tretjino. Problem **črpanja sredstev EU** v praksi je še vedno prisoten, in sicer ne glede na cilje ali zahteve, določene na politični ravni. Prispeval je k izrednemu povečanju neporavnanih obveznosti, ki so do konca leta 2019 dosegle skoraj 300 milijard EUR in jih bo treba obravnavati v novem proračunskem obdobju.

Gospa in gospodje,

v novem finančnem okviru za naslednjih sedem let, zlasti v okviru sklada za okrevanje *Next Generation EU*, imajo tudi države članice veliko odgovornost za dobro in trajnostno upravljanje financ EU v interesu evropskih državljanov. V letošnjem poročilu, ki sem vam ga imel danes priložnost predstaviti, je poudarjeno, da so potrebna **nadaljnja prizadevanja** vseh vpletenih, da bodo evropska sredstva kar najbolje izkoriščena za oblikovanje prihodnosti Evrope.

Hvala za vašo pozornost.